

ВІСТНИК

ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ.

Видає Державний Секретаріят Військових Справ.

Західна область

Української Народної Республіки.

Державний Секретаріят Військових Справ.

ВВк 58. — През. 238. Ушкодження телеграфів і телефонів.

Зарядження

з дня 7. січня 1919.

Часто лучається, що зорганізовані шайки зрізують стовпи телефонічні і в сей спосіб переривають на довгий час звязок між поодинокими командами. Щоби сьому запобічи, заряджується:

1. Всі місцевости, через котрі переходять телефонні або телеграфічні дроти, в за них відповідальні. 2. Вони мають що дня їх простежити, щоби винувника приловити і передати військовому полевому суду як за державну зраду і шпіонажу. 3. Місцевости, у котрих районі будуть самовільно знищені телеграфічні дроти, будуть потягнені до строгої відвічальности і заплатять високу контрибуцію. 4. Повітові команди визначають райони для поодиноких місцевостей.

Сей розпоряд входить у життя 7. січня о год. 12-тій.

Станиславів, 10. лютого 1919.

За Державного Секретаря Військових Справ:

Бубела, сотник в. р.

ВВк 59. — През. 443. Звільнення від чинної служби.

XVII. Розпоряд

з дня 18. січня 1919.

До повітових комісаріятів.

В доповненю XIII. розпоряду з дня 28. грудня 1918, Вістник ДСВС. ч. 4 заряджується слідує:

В ціли управильнення справи звільнення від військової служби військових осіб, занятих при громадянських урядах, заряджую в порозумінню з Секретаріятм Внутрішних Справ, що слідує:

1) Звільняти від чинної служби в українськім війську будуть окружні команди лише в таких случаях, коли се лежатиме в публі-

чним інтересі (служачих при адміністрації, судівництві, почті, залізниці та школах) і коли предложені до звільнення люди мають що найвисше степен ь підхорунжого. Внески на звільнення мають ставити повітові комісаріяти. Сі останні в зобовязані в кождім случаю особисто провирити, чи належить в данім случаю ставляти внесок на звільнення від чинної служби та взяти на себе особисту відвічальність за совісність в переведенню сього провирення.

2) Право звільнювання від чинної військової служби людей, що мають степен ь від хорунжого в гору в застережене виключно Державному Секретаріяту Військових Справ, а належито умотивовані внески мають виходити від повітових комісарів через окружні команди до ДСВС.

3) Звільняти людей від чинної служби із зглядів родинних буде тільки Державний Секретаріят Військових Справ, а зробить се лише в надзвичайних случаях.

4) Перед кінцем лютого с. р. не будется в загалі звільняти людей від чинної служби військової для пільних робіт.

5) З огляду на се, що лучалися досі случаи задержування з боку повітових комісарів мужви, та навіть старшин в дома перед рішенням реклямації, заряджується, що таке задержування людей, як самовільне, в недопускаєме навіть в случаях, де заходить публічний інтерес. В пільних случаях прислугує повітовим комісаріятам право вносити реклямації в телеграфічній дорозі.

Подаючи се повітовим комісаріятам до відома, поручаю на будуче точно придержуватися повисшого зарядження.

Станиславів, 18. січня 1919.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський в. р., полковник.

ВВк 60. — През. 1489 Тех. Кіш саперського, доповняючого курія.

Приказ

з дня 20. січня 1919.

До окружних команд.

Утворений в Стрию перший кіш доповняючої, саперської сотні має поступенно перелицюватися на кіш саперського доповняючого курія. Сей кіш підпорядкуватиметься від тепер безпосередно сій окружній команді, на котрої території сей кіш находиться. Лиш

в справах технічного вишколу, озброєння і висилки старшин і доповнюючих саперських частин в поле і на фронт залежатиме сей кіш прямо від ДСВС.

Рівночасно накладається на всі доповнюючі команди обов'язок відсилення від тепер надалі до саперського коша в Стрию не лише саперів Українського Війська, які в дорозі через військові шпитали або в інший спосіб знайшлися з поворотом в краю, але і всі інші особи мужви, що до котрих відомо, що вони в бувшій австрійській армії служили будь при саперах або піонірах, будь при технічних сотнях полків піхоти, стрільців, кінноти і т. д. Крім мужви сього рода мають всі доповнюючі команди з нагоди бранки і перегляду приділювати і висилати до саперського коша ремісників: теслів, столярів, мулярів, каменярів, дальше людей, яким знана є плавба дарабами і човнами, в кінці сильних людей, спосібних до земних робіт.

Команда саперського коша має від тепер що 1-го і 15-го кожного місяця предкладати в службовій дорозі ДСВС докладний звіт зі стану старшин і мужви з заподанням, кілька підстаршин, старої мужви і кілька рекрутів прислала в тім часі кошеви поодинокі окружні команди.

Станиславів, 20. січня 1919.

За Державного Секретаря Військових Справ:
Бубела сотник, в. р.

ВВк 61. — Ін. 414. Побори за час польського полону.

XVIII. Розпоряд

з дня 31. січня 1919.

Вернувшим з польського полону виплачується слідуєчі належності:

Старшини по переведенню реабілітаційної розправи дістають сталі побори, додаток для боевиків і дзвінке за час, в яким його не побирали, взаглядно в яким не одержали харчу дійсно (в натурі), а надто одноразову винагороду за страчені річи і кошти дороги в висоті 300 Кор.

Підстаршини і козаки по переведенню реабілітаційної розправи дістають плату, додаток для боевиків, дзвінке за час, за який не одержали харчу дійсно а надто одноразове відшкодування в висоті 100 К.

Підставою до виплачення поборів за час полону для старшин є:

- Посвідка реабілітаційної комісії про цілковито беззаметне оправдання полонених.
- Свідцтво тотожності, виставлене ліквідуючим органом відділу, при яким повернувший побирав платню перед полоненням.
- Заява про одержані належності, перед полоненням, зачети підчас і по повороті з полону і з якої каси.

Згадані документи належить долучити до дотичної позиції рахункового акту.

Активні довголітні (Längerdienende) підстаршини і козаки дістають згадані належності на підставі зложеного протоколу і реабілітаційної посвідки від часу застановлених їх належностей перед полоненням після провірених рахункових актів дотичного підвідділу.

Зачети, пібрані на рахунок належностей за час полону, належить стягнути при виплаті і вставити в прихід касової книги.

Належність за час полону виплачує для старшин приналежний, ліквідуючий орган, для підстаршин і козаків команди підвідділу.

В кождім поодинокім случаю виплати сеї належності мають ліквідуючі органи провірювати згідність поданих дат на підставі рахункових актів.

Се зарядження обов'язує від 21. падолиста 1918 р.

Станиславів, дня 31. січня 1919.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський, полковник в. р.

ВВк 62. — През. 1320 Гл. Розділ цивільної і військової адміністрації.

XIX. Розпоряд

з дня 30. січня 1919.

До військових окружних і повітових команд і повітових державних комісаріатів.

I. Справами цивільної адміністрації повіту завідує виключно державний повітовий комісар і в сих справах не можуть військові влади видавати ніяких заряджень ані рішень.

II. Як найвищий орган цивільної адміністрації в повіті, має державний повітовий комісар право уживати для виконання своїх уряджень помочи війська, а військова власть обов'язана йому сю поміч дати.

III. Державна Жандармерія підлягає Державному Секретаріатови Внутрішних Справ.

IV. До військових властей належать виключно справи, получені тісно з організацією мілітарної сили республіки з обороною держави на вні, а коли сього цивільні влади зажадають, зі скріпленням охорони та удержанням ладу і порядку в нутрі держави.

V. З огляду на вонні інтереси держави належатимуть до військових властей до часу видання інших заряджень отсі справи:

1. Інтерновання осіб підозрілих о шкідливу діяльність для української держави. В тіснійшій області вонній переводять інтерновання самі військові влади, в ширшій області військові влади в порозумінню з дотичним державним повітовим комісарем. Колиби такого порозуміння не осягнуто, рішає Державний Секретар Внутрішних Справ. Про кождий випадок інтерновання, о скільки зарядили його військові влади самі, значить в тіснійшій вонній області, мусить бути повідомлений державний повітовий комісаріят; сей послідний знова повідомить про се без проволоки Державний Секретаріят Внутрішних Справ, а інтернуюча власть військова повідомляє Державний Секретаріят Військових Справ.

Придержані в тіснійшій вонній області і призначені до інтерновання мають бути до 24 годин доставлені в запіле і передані державному повітовому комісареві. Сей послідний евентуально по порозумінню з Державним Секретаріатом Внутрішних Справ рішатиме виключно про інтерновання придержаного, або

після переведення доходжень про випущення на волю.

2. Цензура поштових посилок в тіснійшій і ширшій області воєнній.

3. Видання дозволів на подорожування в межах тіснійшої воєнної області, та з ширшої до тіснійшої воєнної області — в сім посліднім разі на основі опінії, виданої дотичним громадським і повітовим комісаріатом.

Граничну лінію межі тіснійшою і ширшою воєнною областю установлено в сей спосіб: залізнична лінія Броди-Красне з включенням Бродів і Красного до тіснійшої воєнної області, дорога з Красного до Гологірок, русло Золотої Липи від Гологірок до Потутор з включенням Бережан і Потутор до тіснійшої воєнної області, лінія залізнична Потутори-Підвисоке-Ходорів-Стрий-Лавочне з включенням Стрия і Лавочного до тіснійшої воєнної області.

4. Покликання пібраних (асентерованих) до чинної служби.

З виїмкою справ, наведених тут під 1—4 всякі інші діла державної адміністрації належать виключно до цивільних властей політичних.

VI. Реквізиції збіжа і інших земельних продуктів для потреб війська і цивільного населення переводять виключно державні повітові комісарі, яким в разі потреби буде придана військовими властями військова асистенція. При всяких реквізиціях треба лишити населенню збіже, потрібне на прокормлення і засів. Скількість продуктів потрібних для населення і під засів, означить в кождім повіті повітова харчева управа.

В знищених громадах повітів Богородчани, Броди, Зборів, Золочів, Калуш, Надвірна, Підгайці, Станиславів, Теревовля і Тернопіль недозволені ніякі реквізиції.

VII. Худобу потрібну для прокормлення війська і цивільного населення будуть цивільні і військові власти купувати з вільної руки. Конечні реквізиції переводитись будуть після уступу V.

Жадання переведення реквізиції в обох разях може поставити державному повітовому комісареві військова власть, починаючи від Окружної Військової Команди в гору.

Таке жадання може поставити виїмково і нища військова, головно деташована команда, але тільки в тіснійшій воєнній області.

VIII. Видавання дозволів на вивіз предметів поживи з повіту до повіту належить виключно до повітової харчевої управи.

Всякі транспорти за границю держави можуть відбуватись тільки на основі дозволу Державного Секретаріату Торговлі і Промислу.

Провіра всяких посилів (транспортів) належить до цивільних властей повітових, взгядно граничних а для помочи в сій провірі можуть згадані власти жадати помочи війська.

Про всякі надужиття, запримічені органами військової власти в сих справах, має військова власть сейчас повідомити Державний Секретаріат Торговлі і Промислу.

IX. Всякі посили нафтових продуктів (нафти, бензини, свічок, смарів) можуть йти в границях держави за дозволом державного нафтового комісаріату в Дрогобичи; такий письменний дозвіл має бути заосмотрений печаткою державного нафтового комісаріату.

Посили згаданих вище продуктів за границю можуть бути дозволені тільки Державним Секретаріатом Торговлі і Промислу, а письменні посвідки на дозвіл мають бути заосмо-

трені печаткою Державного Секретаріату Торговлі і Промислу.

X. Всякі посилки, наведені в уст. VII і VIII, які не викажуться означеним дозволом, а при посилках за границю крім сього ще й потвердженням довершеної оплати, мають бути задержані державним повітовим комісарем, який повідомить про се Секретаріат Торговлі і Промислу.

Не вільно однак ані цивільним, ані військовим властям яких небудь заквестіонованих посилів конфіскувати на власну руку.

Станиславів, дня 30. січня 1919.

За Державного Секретаря Військових Справ:

Петро Бубела, сотник в. р.

ВВк 63. — През. 1356/Тель. Улад провіри і охорони залізничних шляхів.

XX. Розпоряд

з дня 2. лютого 1919.

I.

Центральною військовою зверхністю шляхів і транспортів настановив Державний Секретаріат Військових Справ Залізнодорожну Військову Управу в скороченню ЗВУ з осідком при Державним Секретаріаті Військових Справ.

ЗВУ має зорганізувати, завідувати і провірювати охорону всіх залізничних шляхів і транспортів як рівнож всього державного майна на залізничних шляхах.

Командант ЗВУ має права команданта полка. ЗВУ є безпосередно підчинені всі Контролі Шляхів і Транспортів, всі Команди Двірців як рівнож Залізнодорожна Охорона.

Виконуючими органами ЗВУ є Контролі Шляхів і Транспортів в скороченню „Кошт“ і Команди Двірців в скороченню „Код“. ЗВУ має своїх відпоручників, одного при Начальній Команді Українських Військ, а одного при дирекції залізниць.

Відпоручник при НКУВ збирає всі бажання НКУВ та передає їх до виконання ЗВУ. Він одержує від ЗВУ згядно її органів повідомлення про всі посили (транспорти), які ідуть для НКУВ і повідомляє про се поодиноких референтів.

Відпоручник ЗВУ при дирекції залізниць має заступати справи ЗВУ при дирекції залізниць. Він передає бажання ЗВУ а з другої сторони інформує ЗВУ про всі справи дотично залізниць.

II.

Контролі Шляхів і Транспортів.
Осідок.

Рішенням ДСВС зістало утворених 5 Команд Контролі Шляхів і Транспортів з сліду-ючими осідками:

Кошт I — Тернопіль.

Кошт II. — Ходорів.

Кошт III. — Станиславів.

Кошт IV. — Чортків.

Кошт V. — Стрий.

До них належать слідуєчі залізничі шляхи

Кошт I.

Тернопіль—Бірки Вел.—Підволочиска.
Бірки Вел.—Грималів.
Тернопіль—Збараж.
Тернопіль—Березовиця—Острів—Теребовля.
Тернопіль—Березовиця—Острів—Криве.
Тернопіль—Красне—Броди—Львів виключно.

Кошт II.

Ходорів—Підвисоке—Потутори.
Потутори—Підгайці.
Потутори—Бережани—Львів виключно.
Підвисоке—Болшівці.
Ходорів—Верчани.
Ходорів—Болшівці.
Ходорів—Галич—Станиславів виключно.

Кошт III.

Ходорів—Галич—Станиславів виключно.
Станиславів—Хриплин—Нижнів.
Станиславів—Коломия—Снятин.
Коломия—Городенка.
Станиславів—Воронінка.
Станиславів—Калуш—Долина—Моршин.

Кошт IV.

Чортків—Бучач—Комарівка.
Вигнанка—Копичинці—Деренівка.
Чортків—Гусятин.
Чортків—Івань Пусте.
Чортків—Заліщики.

Кошт V.

Стрий—Миколаїв—Дроговиже.
Стрий—Дрогобич.
Дрогобич—Борислав—Трускавець.
Самбір—Хирів.
Самбір—Сянки.
Самбір—Комарно.
Стрий—Лавочне.

„Кошти“, підчинені безпосередно ЗВУ. Команданти їх мають права командантів курія.

Обовязки Кошта:

- 1) Виконання всіх поручень ЗВУ.
- 2) Нагляд над командами двірців в своїм районі.
- 3) Висилання, відбирання і приміт (евіденція) всіх військових транспортів після даних правил.
- 4) Зорганізованя залізничної жандармерії для охорони транспортів.
- 5) Охорона залізничних шляхів і всіх положених на них об'єктів.

Без відома Кошта не сміє ніякий транспорт в данім окрузі ладуватися. Кошт приймає зголошення транспорту впрот від військових властей або через дотичну команду двірця. Зголошення таке має містити слідуєчі дати:

- 1) Яка команда висилає транспорт?
- 2) Зміст транспорту, скількість людей, коней, повозок, харчу і т. п.
- 3) Скількість замовлених вагонів.
- 4) Коли буде транспорт ладувати ся і як довго?
- 5) Місце висилки і місце призначення.
- 6) На чий приказ дотична команда посилає транспорт?
- 7) Хто перебирає транспорт?
- 8) Числа возів.

Контроля Шляхів і Транспортів повідомляє сейчас при відході транспорту адресата. Кожде зголошення транспорту має наступити найменше 24 годин наперед. По одержанню

зголошення заряджує Кошт інстрадування транспорту, значить:

- 1) Подає число транспорту.
- 2) Заряджує доставку вагонів через залізничні власти.
- 3) Назначує день ладування і відїзду транспорту.
- 4) Повідомляє про транспорт дотичні команди двірців.

Наколи транспорт переходить в район другого Кошта, мусить його про се пересилаючи Кошт повідомити.

Кошт організує в своїм окрузі в порозумінню з окржними командами охорону залізничних шляхів та всіх об'єктів, які знаходяться при них.

На важніших двірцях організує і означає в порозумінню з ЗВУ команду двірця.

Кошт відвічає за всі шляхи і транспорти в своїм окрузі, для того частина контролю і точний приміт (евіденція) всіх військових транспортів є конечна.

Кождої суботи складає Кошт точний звіт ЗВУ.

III.

Команди двірців.

Виконавчо-помічними органами Кошт-у є Команди Двірців в скороченню Код а місце їх осідку назначає Кошт в порозумінню з ЗВУ.

Командант двірця є військовим представником на двірці.

Обовязки команданта двірця:

- 1) Виконувати точно всі зарядження і прикази ЗВУ зглядно Кошт-а.
- 2) Удержувати лад і порядок на двірці, хоронити майно державне всіми середниками, якими розпоряджає.
- 3) Піддержувати залізничні власти в повненню їх обовязків та стояти з ними завсїгди в контактї.
- 4) Дбати про точну доставку замовлених вагонів для інстрадованих транспортів, повідомляти дотичні військові власти про доставку цих вагонів і місце ладування.
- 5) Нагляд і прискорювання ладування і виладування транспортів, надавання їх після правил залізничних і відправлювання їх найближчими поїздами.

Кождий командант двірця винен памятати, що скоре заладування зглядно виладування потягу збільшає видатність і рух залізничі, повинен проте старатися всіми середниками о як найправильнійший рух залізничий.

6) Код не сміє під ніяким услівем здержувати на власну руку нормальний відїзд поїзду і за кожде самовільне здержання поїзду буде командант двірця потягнений до строгої відвічальности. Рівнож не вільно Код-ови видавати яких небудь заряджень в справах чисто залізничних (фахових). З всякими бажаннями що до сього має Код віднести ся до своїх властей.

7) Контроля всіх переїзджаючих поїздів особових при помочі приділених до сього жандармів. Точний приміт (евіденція) всіх приїзджаючих військових старшин поіменно, мужву чисельно.

8) Кожда команда двірця веде приміт всіх поїздів з точним їх змістом. — В тій цілі веде Код книгу з слідуєчими датами: Число поїзду, число транспорту, дата відїзду, число

вагона з поданням змісту, скількість вагонів, надавець, адресат.

Код мусить дбати, щоби кождий з його стації відходячий вагон з військовим майном був заосмотрений відписом повизших рубрик.

Про відхід кожного транспорту повідомляє Код сусідні Код і Кошт.

9) Всі на стаціях залізничних находячі ся станиці, харчеві і санітетські, як рівнож відділи залізнодорожної охорони в підчинені безпосередно команді двірця.

10) Розпорядженням командантів двірців мають повинуватися так на двірці як і в часі їзди залізницею всі навіть визше стоячі рангою військові чини.

11) Кождий вагон мусить бути протягом 48 годин виладований. По упливі сього часу мусить Код про кождий такий не виладований вагон донести окремо до відомости Кошта враз з поданням, коли даний вагон прийшов і до кого.

12) Що дня о год. 6. вечір складає Код Коштови точний звіт даної стації з поданням ситуаційного пляну. Становище команданта двірця є і було всюди а головно тепер у нас дуже відвічальне.

Рішучість, невтомима праця, енергія як рівнож з другої сторони такт і розвага допоможуть командантови двірця в сповненню його обовязків.

IV.

Числа, під якими мається відправляти військові цілопоїздові транспорти.

Для улешнення примігу (евіденції) і скорого перевозу військових транспортів мусять всі транспорти мати свої, відносно до даного району числа. Числа сі дав ЗВУ зглядно дотичний Кошт.

Транпорти, які буде інстрадувати ЗВУ будуть мати числа від 1 до 19.999. Посили які будуть інстрадувати поодинокі Кошт-и будуть мати слідуючі числа:

Кошт I. (Тернопіль) від 20.000 до 29.999.

Кошт II. (Ходорів) від 30.000 до 39.999.

Кошт III. (Станиславів) від 40.000 до 49.999.

Кошт IV. (Чортків) від 50.000 до 59.999.

Кошт V. (Стрий) від 60.000 до 90.000.

Станиславів, дня 2. лютого 1919.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський, полковник в. р.

ВВк 64. — I. 796. Купно і займа.

Зарядження

з дня 2. лютого 1919.

I. Купно і заміна.

Інтендантура ДСВС, Інтендантура НКУВ і Інтендантури ОВК переводять у своїх округах закупно харчів, паші і средств щоденного ужитку (сервісу). Відділи і провіантури Укр. Війська переводять покупки тільки за дозволом Інтендантури (Aufrechnungsbewilligung). До часу установлення сталих цін міродатні будуть ціни затверджені місцевим повітовим комісаріатом.

Всі угоди і купна на „заміну“ мусять бути перед підписанням затверджені Іnten-

дантурою ДСВС — в противнім случаю не мають обовязуючої сили.

II. Реквізиція (Займа).

Там, де не буде можна добровільно згодитися на продаж або ціну, переводиться реквізицію (займу). Переводити реквізицію може тільки орган уповновласнений Інтендантурою ДСВС, Інтендантурою НКУВ або Інтендантурою ОВК. Частинам оперуючої армії вільно переводити реквізиції тільки за попереднім дозволом Інтендантури Нач. Комди УВ. В кождім випадку переводить реквізицію старшина (офіцер), а доставцеви занятого предмету виставляє реквізиційну посвідку (займівку) після слідуючого взору:

Заємна посвідка.

Імя і назвище місцевість і повіт	Олекса Мельникович, Вовчинець, повіт Станиславів, Україна.
Займлений предмет, скількість, вага і близше докладне означення, вартість в числах	Реквізиція (займа): 100 (сто) m ² твердого дерева а 27 кор. Сума: 2.700 корон.
Вартість словами	Дватисячісімсот корон
Заплатить	Операційна Каса ОВК Станиславів.

Печать військ. власти, або підпис двох свідків

Докладний підпис реквіруючого (займача) з поданням степеня і військ. відділу:

Печатка

Др Юліян Олесницький, сотник
Інтендант ОВК.

Реквізиційну (заємну) посвідку належить виповнити при помочі кальки в трех примірниках, хемічним слівцем. Оригинал лишається в руках доставця, другий (відбитку) долучується до місячного акту реквіруючого (займача), а третій примірник пересилається інтендантурі дотичної ОВК команди. Книжки з реквізиційними посвідками належить замовляти в інтендантурі дотичної ОВК, а всі останні в інтендантурі ДСВС. Реквізиційну книгу належить перед ужитком легалізувати у ліквідуючого старшини ОВК. В легалізаційній клявзулі має бути названий відділ, до котрого реквізиційна книжка належить і стверджене число листків з потрібною пагінацією. До виплати належить покликати касу тої ОВК, у котрої побрано реквізиційну книжку. Ліквідуючі старшини обовязані в провадити у себе протоколи виданих і легалізованих заємних книжок.

Як відділ, в котрого посідання є реквізиційна книжка, переносить ся в округ иншої команди, звертає згадану книжку ліквідуючому старшині давної ОВК, а у ліквідуючого старшини нової команди дістає нову. Кожда реквізиційна книжка має инше біжуче число, котре посідач має покликати і у своїх місячних актах у формі: „реквізиційна книжка ч. 34, порожних листків від 7—100“. Хибно виповнені заємні листки не нищити, але долучувати до місячного акту з дописею на всіх трех примірниках „неважне“, а на випадок згуби реквізиційної книжки телеграфічно повідомити

приналежну ОВК з приміткою, чия книжка, яке число книжки і кілька було порожніх листків. ОВК оголошує неважність згубленої книжки і повідомляє про це телеграфічно інтендантуру ДСВС. Реквізичійними листками можна також платити добровільні купна, а в останнім випадку належить при виповненню другої рубрики заміною листка заступити слово „реквізиція“ (займа) словом „купно“.

Станиславів, 2. лютого 1919.

За Державного Секретаря Військових Справ:

Бубела, сотник в. р.

ВВн 65. — ЗПрп. 54. — Улад духовництва.

I. Наказ

з дня 4. лютого 1919.

I.

Організація духовництва Українського Війська.

З днем 1. січня 1919 р. заснував Державний Секретаріат Військових Справ, висший духовний уряд при ДСВС під назвою Преподобництва.

Скорочення назви в письмах: Прп.

Рівночасно заснував ДСВС такий самий уряд при Начальній Комді Українських Військ.

Всі справи бывшего Feldvikariat-у переходять в Українській Республіці до Зарядчого Преподобництва ДСВС, а справи Feldsuperiorat-у при АОК до Полевого Преподобництва при Начальній Команді Українських Військ. Скорочення: ЗПрп, ППрп. Посередничі уряди духовні можуть бути засновувані згодом, о скільки сього вимагатиме улад українського війська.

Всі духовники Українського Війська підлягають Зарядчому Преподобництву ДСВС, при боєвих формаціях посередно, в кошах і окружних лічницях безпосередно.

Духовників військових покликуює Зарядче Преподобництво. Тих, які не були рез. духовниками австр. армії, предкладає до іменовання Державному Секретаріатові Військових Справ.

В цей сам спосіб може наступити і звільнення від військової служби, як що Зарядче Преподобництво узнає особу духовника за невідповідну. Звільнення по причині хвороби духовника уділює Зарядче Преподобництво на підставі оречення висудної комісії.

Перенесення духовників з боєвих формацій до кошів чи лічниць, як що воно не слідує ізза хвороби або нездатности до полевой служби, довершує Зарядче Преподобництво на внесення Полевого Преподобництва.

Відпустки до 14. днів може уділити духовникови його команда, повисше 14. днів тільки за згодою його Преподобництва з тим, що на його місце мусить бути назначений на час неприсутности заступник.

II.

Метрики смерти.

Всі духовники Українського Війська мусять як найсовіснійше вести метрики смерти упавших в бою вояків так галицьких як і над-

дніпрянських, а також членів ворожої армії, зазначаючи при останніх крім релігії їх приналежність в увазі „член армії“.

Метрики смерти ведуть духовники покищо на друках бывшої австрійської армії або на звичайному папері чорнилом або чорнильним олівцем. До важности протоколовання конечні в слідуючі вимоги: В полі леґітимація або 2-х свідків смерти чи похоронення, евентуально ствердження лікаром відділу. Метрики смерти надсилають духовники по закінченню кожного місяця Полевому Преподобництву. Полеве Преподобництво пересилає всі надіслані йому метрики боєвих формацій Зарядчому Преподобництву ДСВС найдалше до 20-го кожного місяця.

Духовники мають безпроволочно надіслати метрики смерти з лічниць і полевих формацій від 1. падолиста 1918 за кожній місяць з осібна.

При протоколованню жовнірів наддніпрянської України подавати крім імени й прізвища також „по батькові“.

В рубриці „імя духовника“ зазначити, чи „протоколував“ чи „похоронив“.

О скільки вояки похоронені в полі, подавати маленьку карту положення їх могил.

Духовники подбають, щоби на могилах уміщені були хрести з поданим іменем погибшого і днем смерти.

Свідоцтва смерти видає тільки Преподобництво ДСВС. Останній пересилає також спис погибших вояків наддніпрянської України Головній Управі Військового Духовництва в Києві.

III.

Вінчання жовнірів Українського Війська.

Супроти сього, що Українська Републіка переводить тільки перегляд (Musterung) а не побір, всім неповнолітнім членам української армії уділює позволення на вінчання тільки політична власть, зараз Державний Секретаріат Внутрішніх Справ. Всім иншим команди відділу.

Вінчання і звязанні з ним вимоги передано світському духовенству і його духовним властям.

Отсе булиб в коротці подані найважніші вказівки всьому полевому духовництву.

До Вас Всч. Пан-отці, які стоїте від початку борби рука в руку з українським стрільцем-козаком, з особним зазивом до сповнювання обовязків звертатись не треба. Як що у Вас серця горіють правдивою любовію до України, до сього віками неволеного українського народу, не Ви, а та любов горяча говорити і ділатиме.

Праці-же Вашій хай благословенне зішле Предвічна Любов та Пречиста Мати.

Станиславів, дня 4. лютого 1919.

МИКОЛА ІЖАК

Преподобник ДСВС.

ВВк 66. — ЗПрп. 101. — Каплиці, церковні річи, грамоти.

II. Наказ

з дня 11. лютого 1919.

Окружним і повітовим військовим командам.

Підчас державного перевороту при розоружуванню військових транспортів бувшої австрійської армії, улягли конфіскації а в части добровільно віддані були на переховання священникам і приватним особам полеві каплиці, церковні річи, метрики смерті і протоколи.

Каплиці і церковні річи в зараз дуже потрібні полевому духовництву Українського Війська.

Метрики смерті мають велике значіння для родин погибших нашої і інших національних держав.

Окружні і повітові команди всіми для них можливими способами зарядять, щоби ті установи і приватні особи, у яких знаходяться згадані річи, відставили їх негайно військовим командам для передання Зарядчому Преподобництву ДСВС в Станиславові.

Військові духовники українського війська при лічницях і кошах повідомлять, чи в у їх полеві каплиці і в якому стані.

Станиславів, 11. лютого 1919.

МИКОЛА ІЖАК
Преподобник ДСВС

ВВк 67. — Суд. 6/19. Присяга для військових судіїв.

Присяга

для військових судіїв.

Присягаю торжественно Всемогучому Богу і прирікаю на мою честь бути вірним Українській Народній Республіці і повинуватися її законам і розпорядкам. Присягаю сповняти припоручені мені обовязки після мого найліпшого знання і совісти на кождім мені як військовому судії — (судовому військовому урядникови) — призначенім службовім місци — підчас війни і мира, при тім мати все на увазі найвисше добро мові вітчизни, виконувати закони, розпоряди, поуки і поручення моїх зверхників і залишати всякого рода надужиття мові влади, так мені Боже допоможи. Амінь.

Слова сеї присяги для військових судіїв затверджується.

Станиславів, 28. січня 1919.

Президент Ради Державних Секретарів:

Др Сидор Голубович, в. р.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський, полковник в. р.

ВВк 68. — През. ч. 1221/19. Полеві суди.

XXI. Розпоряд

з дня 28. січня 1919.

I. Розпорядом з дня 3. грудня 1918 ч. 174. заведено військові полеві суди. Суди ті зістали приділені до Окружних Військових Команд

і мають назву: „Полевий Суд Військової Окружної Команди в . . . . .“

Розпорядом През. ч. 475/с. р. з 18. січня с. р. зістав отворений Полевий Суд НКУВ, для всіх справ боєвих формацій на фронті. З технічних і комунікаційних зглядів творить ся еще слідуєчі полеві суди: 1) Полевий суд групи „Північ“. 2) Полевий суд групи „Південь“. 3) Полевий суд групи „Львів“. Потрібні сили судейські і т. д. віддасть ДСВС негайно НКУВ, котра по вислуханню судового референта зарядить поділ судейських сил, як і рівнож місце постою та донесе о тім ДСВС (суд. реф.).

Зі взгляду на отворення тих полевих судів груп, змінється компетенцію Полевого Суду НКУВ. В ціли одноцільності і успішного ведення справ піддається під виключну компетенцію Полевого Суду НКУВ, всі справи офіцерські, справи шпіонажі та підмоги неприятелю о злоч. §§ 321 і 327 в. з к. всіх боєвих формацій на фронті. Справи карні всіх відділів, безпосередно підчинених НКУВ, позістають на дальше в компетенції Полевого Суду НКУВ. В справах шпіонажі належить порозуміватись з відділом УВВ, котрого задачею буде видавати відповідний осуд.

В ціли оминення страти часу та подорожі свідків, обвинених і т. д. належить о скільки можливо полагоджувати справи на місци через вислання судії і т. д. Се порішить начальник суду даної групи. Щоби справи з обвиненими непотрібно не перетягалися, заряджується, щоби обвинені, проти котрих ведеться слідство під арештом при Полевих Судах Окружних Команд, не скорше відійшли до боєвої формації на фронт, аж справа закінчиться. Що до обвинених на вільній стопі, не належить скорше відступити справи другому судови, аж всі докази (свідки) в данім суді (округа) будуть вичерпані. Вироки смерті належить на далі предкладати виключно ДСВС до затвердження.

Приналежним командантом такого суду не може бути хто инший, як командант дотичної Команди, (Начальної Команди, групи), що слідує не лиш зі самої назви, але також з постанов військового закона карного, вкінци з практики бувших судів австрійських. З днем оголошення сього розпоряду належить підособистою відвічальністю начальників Полевих Судів, всякі ршення і розпоряди, які після військової процедури карної прислугують приналежним командантам, предкладати до рішення виключно командантам окружних команд (Начальної Команди, груп). В ціли скорочення поступовання мають приналежні команданти переляти на начальників судів (суд. реф.) право зарядження слідства та застановлення його, призначення органу ведення слідства, зарядження слідчого арешту, звільнення з арешту, відступлення справи другому судови, дальше право ставлення внеску на обжаловання та скликання воєного суду.

II. Начальником полевого суду має бути судія найвисший рангою, приділений в тім характері через ДСВС.

III. Персонал судейський, канцелярійний і старшини, приділені до полевих судів, підлягають прямо Державному Секретаріату Військових Справ (суд. реф.) Всякі розпоряди персональні (приділення, перенесення, звільнення зі служби, відпустки) належать до ДСВС (реф. суд.) Відпустки службового персоналу можуть уділювати Начальники судів. Відпустки для начальників судів уділяє Окр. Командант

(НКУВ., Нач. Командант) за порозумінням з ДСВС (суд. реф.), а в пильних случаях і без того порозуміння і се найдовше на 7 день. В разі недуги належить донести о тім ДСВС (суд. реф.) найдалше до 3 днів з повідомленням діагнози, довготи недуги і місця (дім приватний чи лічниця, де хорий перебував). Слабкість не змінює послідного приділу. Писарів приділених і новопринятих до судів належить сейчас зголосити в ДСВС (суд. реф.) і без зіволення ДСВС не можна їх переносити і до іншої служби уживати. В разі перенесення судії має з ним відійти і його писар. Се послідне не відноситься до правничих сил.

IV. До 5. кожного місяця має начальник суду предкладати виказ справ після низше поданого взірця.

В И К А З

за місяць ..... 1919.

Ч. п.	П Р Е Д М Е Т	Число
1	Число старшин, для служби судейської	
2	Число правничих сил	
3	Число писарських сил	
4	Справи полагоджені в попереднім місяці	
5	Справи, які вплинули в біжучім місяці	
6	Справи полагоджені в біжучім місяці	
Через	а) застановлення	
	б) дисциплінарне покарання § 2 в. п. к.	
	в) доразове поступовання	
	г) звичайне поступовання	
7	З кінцем місяця висять	

ЗАМІТКА:

На відворотній стороні картки:

- 1.) Імена судів військових.
- 2.) Імена сил правничих, їх студії, та час служби в військових судах.
- 3.) Імена писарських сил.

V. Начальники Судів в Станиславові і Чорткові подбають в порозумінню з Окр. Командами, щоби в тих містах до 20. лютого с. р. утворено військові карні заведення для вязнів, засуджених правосильно на кару понад 1 рік вязниці. Взір Dienstbuch D. 6. В заведеннях тих мають бути осібні приміщення для старшин. Для вязнів, засуджених на кару арешту, зглядно вязниці від 3 місяців до одного року утвориться осібне карне заведення в Дрогобичі (Ваір Dienstbuch D 6.) Про се подбає ОВК Самбір по вислуханню суд. реф. Отворення має наступити 20. лютого. О скільки вязниці будуть скорше готовими, належить донести о тім ДСВС (суд. реф.). До того часу засуджені позістають в арештах полевих судів. Всі решта засуджені до трех місяців відбудуть кару в арештах полевих судів. Засуджених понад оден рік вязниці з Окр. Перемиськ, Рава Руська, Самбір, Станиславів, Стрий, Ко-

ломія і Чернівці, як і засуджених із судів оперуючої армії належить відставляти до військового карного заведення в Станиславові, з округів Тернопіль, Золочів, Чортків та Бережани до військового карного заведення в Чорткові.

При віддачі до військового карного заведення мають начальники судів передтим повідомити заряд даного карного заведення про число маючихся відставити засуджених і час, коли приблизно вони надійдуть. З переданням засуджених має передатися зарядам карних заведень провірений відпис вироку (если більше засуджених тим самим вироком, тільки відписів, скільки засуджених) відпис витягу з карного протоколу та послідну кваліфікацію, як і рівнож лікарське свідоцтво про здібність до праці та стан здоровля. Вязнів з заразливими хворобами можна сюди відставляти лишень за лікарською згодою. Військові карні заведення урядять все і будуть повнити службу анальоґічно до службового правильника (Давний правильник Dienstbuch D. 6.), відповідно до теперішних відносин. Близші розпоряди, що до вязнів в карних військових заведеннях будуть подані пізнійше.

VI. Шо до коштів карного поступовання а спеціально виплати належитостей свідкам і знатокам, мають начальники полевих судів примінитися до постанов давнійшого австрійського правильника Dienstbuch D—4, § 49.

VII. До полевих Судів не належить приймати жіночих помічних канцелярійних сил. Сили, які вже в, о скільки вони не мають попередної практики і не надаються до роботи, належить негайно віддалити.

VIII. Всі письма полевих судів по можности, а головно при окружних командах, мають бути виготовлені чорнилом.

IX. Адвокати і оборонці в карних справах мають право виступати як оборонці перед військовими полевими судами лиш тоді, коли мають до сього позволення від ДСВС (судовий референт). Подання остемпльовані належить вносити до ДСВС з відповідними документами.

X. Дуже часто лучається, що військові власти приставають полевим судам арештантів без найменшого опису вчинку і без подання доказів. Через се натрапляють полеві суди на ріжні труднощі в скорім переведенню дождень, наслідком чого продовжується арешт часто над особами, які дійсно не поповнили жадного каригідного вчинку.

Референти судівництва подбають негайно, щоби в приказах окружних команд поміщено відповідні поучення що до форми і докладности карного донесення (генералія, опис карного чину, докази, докладні адреси осіб), як також, щоби команданти полагоджували менші справи в дисциплінарній дорозі, у власнім обсязі діланья.

Станиславів, 28. січня 1919.

Державний Секретар Військових Справ:

Вітовський, полковник в. р.